

Berga acull la presentació d'un llibre sobre la vida a les masies del Berguedà

El llibre està escrit per l'avianesa María del Agua Cortés i és fruit d'una investigació iniciada al Berguedà fa tretze anys

María del Agua Cortés durant l'acte de presentació del seu darrer llibre | Axel Lapuerta

La vida a les masies del Berguedà, els seus espais, els seus elements, el seu entorn i les transformacions que han experimentat en diferents etapes històriques. Aquests són alguns dels aspectes que tracta la darrera publicació de María del Agua Cortés Elía, arqueòloga i tècnica de patrimoni cultural. El llibre, que s'ha presentat aquest divendres a la Sala del Casino de Berga, porta per títol *De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà*. A l'acte també han assistit la directora general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural, Maria Àngels Blasco; l'historiador i arqueòleg, Jaume Bernades, i l'alcaldesa de Berga, Montserrat Venturós.

En la investigació de Cortés, publicada el desembre de 2019 per la col·lecció Temes d'Etnologia de Catalunya, s'han documentat un total de 228 masies. D'aquestes, l'autora s'ha centrat a fons en 76, que estan repartides entre el Baix i l'Alt Berguedà. 'Volia estudiar les masies basant-me en tot allò que veia, conèixer la seva història a través del que estava veient. Saber allò que passava a dins d'aquests espais és el que més m'interessava?', ha afirmat la investigadora. En aquest punt, l'avianesa ha assenyalat que un dels objectius principals de la investigació han consistit a estudiar la relació de l'habitatge amb el medi i les persones. A banda del treball de camp, l'autora del llibre

ha explicat que ha portat a terme, també, una recerca d'arxiu.

?Quan es mor una persona que ha viscut en una masia, es mor un pou de ciència, ja que són vivències que es perden?, ha assegurat l'avianesa. D'aquesta manera Cortés s'ha referit a les persones vinculades amb els masos, que ha entrevistat, i que ja no hi són. Segons l'autora, les entrevistes realitzades a diferents persones que viuen o han viscut en masies són una peça clau del llibre.

Acte de presentació del llibre "De bona casa, bona brasa". Foto: Axel Lapuerta

Al llarg de l'acte, María del Agua Cortés ha remarcat la importància de documentar i fer fotografies de les masies, així com dels seus elements, per tal de conservar-les i protegir-les. Tal com ella mateixa ha comentat, moltes de les masies es troben abandonades o bé han estat sotmeses a diferents transformacions. En aquest context, l'arqueòloga i tècnica en patrimoni cultural ha recordat que l'evolució de les masies ha sigut lenta, a excepció del segle XX, sobretot durant els anys 40 i 50, moment en què la seva evolució va accelerar.

?S'ha de viure a les masies perquè no desapareguin?, ha conclòs l'acte l'avianesa. Finalment, amb l'actuació del grup de música Berguedana de Folklore Total, a la vegada que María del Agua Cortés ha signat el seu darrer llibre als assistents, s'ha donat per acabat l'acte.

El turisme rural, una qüestió present durant l'acte

L'autora del llibre ha explicat que el turisme rural, cap a la dècada dels anys noranta, suposà una transformació de les masies, en alguns casos, fent desaparèixer els seus espais i elements. En aquest sentit, Jaume Bernades, historiador i arqueòleg, ha expressat que seria necessària l'elaboració d'un manual a l'hora de rehabilitar les masies. Al mateix temps, Bernades ha fet referència a les cases museu, com l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, que mostren als visitants com eren antigament les cases de pagès. D'altra banda, Montserrat Venturós, alcaldessa de Berga, ha fet incís amb la utilitat de caràcter temporal, fonamentalment durant els caps de setmana, que tenen els espais de turisme rural.

Masies del Baix i l'Alt Berguedà

El llibre se centra en 76 cases de pagès que es troben repartides entre el Baix Berguedà (35 masies) i l'Alt Berguedà (41 masies). Tal com assegura la investigadora, això li ha permès poder fer comparacions per zones.

D'una banda, Cortés ha observat que les cases de pagès del Baix Berguedà, estretament relacionades amb el cultiu, són masies de grans dimensions que es troben una plana agrícola o en petites elevacions.

De l'altra, les masies de l'Alt Berguedà acostumen a ser més petites i es troben construïdes en terrenys muntanyosos. Els habitatges d'aquesta zona són cases dedicades principalment al bestiar, als farratges, al conreu de patates, i disposen de més pallisses i coberts, ha detallat l'estudiosa.

Llar de foc d'una masia de l'Alt Berguedà. Foto: Axel Lapuerta

Una recerca iniciada l'any 2007

María del Agua Cortés va emprendre aquesta investigació fa tretze anys. La monografia que ha publicat és part del fruit de la recerca de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (impulsat per la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural), així com el resultat de la tesi doctoral presentada a la Universitat Autònoma de Barcelona: *Espai domèstic i cultura material. Una aproximació històrica a les cases rurals del Berguedà*.

Cortés ha assegurat que la seva recerca sobre les masies continua, ja que per a ella és ?una passió?. En aquest punt, la directora general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural, Maria Àngels Blasco, ha posat l'accent en la importància de poder avançar des de l'administració en estudis com aquest de recerca etnològica.

Acte de presentació del llibre "De bona casa, bona brasa". Foto: Axel Lapuerta

Acte de presentació del llibre "De bona casa, bona brasa". Foto: Axel Lapuerta

Actuació del grup Berguedana de Folklore Total. Foto: Axel Lapuerta